

Klage til OED på avslag på konsesjon

Skåbyggja kraftverk i Nord-Fron kommune, Oppland

NVE-ref.: 201203022-40

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Clemens Elvekraft AS
Dronningens gate 10
0152 OSLO

Oslo, 23. januar 2014

Klage på konsesjonsavslag – Skåbyggja kraftverk

Vi viser til konsesjonsavslag for Skåbyggja kraftverk i Nord-Fron kommune datert 18.12.2013 samt KSK-notat 65/2013 – Bakgrunn for vedtak, fra NVE.

Vi påklager herved avslaget. Primært ber vi om at NVE gjør en ny vurdering på bakgrunn av de framkomne opplysningene, men dersom disse ikke tas til følge er dette å regne som en klage til Olje- og energidepartementet.

Sammendrag

Tiltakshaver påklager NVEs vedtak om avslag på konsesjon for Skåbyggja.

Avslaget på konsesjonen er primært begrunnet i negative konsekvenser for biologisk mangfold/konflikt med bekkekløft og automatisk fredete kulturminner.

Utbygger har lagt fram en utredning¹ fra SWECO om konsekvensen for bekkekløfta. Vi kan ikke se at denne utredningen har vært vurdert eller hensyntatt i NVEs begrunnelse for vedtak.

Det henvises i NVEs begrunnelse til sannsynlig konflikt med kulturminner, selv om det er vurdert som riktig å vente med undersøkelsene. Det er ikke uvanlig at konsesjonen inneholder krav om kulturminneundersøkelser i forkant av anleggsstart, og vi mener dette også burde vært gjort for Skåbyggja sin del.

Fordelene av utbyggingen synes ikke å være vurdert i avslaget i særlig grad. Når vedtaket så fattes etter sammenligning av fordeler og ulemper av utbygging, er dette etter vårt syn gjort på et grunnlag som er mangelfullt.

¹ SWECO. (2013). Tilleggsutredning - biologisk mangfold, Skåbyggja kraftverk i Nord-Fron.

Biologisk mangfold / bekkekløft

Vinstra-Skåbudalen

NVE legger til grunn at Vinstradalen er verdisatt som «nasjonalt viktig».

Vinstra-Skåbudalen er i Bekkekløftrapporten dog verdisatt til «Regionalt til nasjonalt verdifullt», altså klasse 4. Systemet består av ulike lokaliteter av større og mindre verdi hvorav Vinstra-Skåbudalen ikke er av de høyest verdsatte. Dette burde etter vår oppfatning tas med i betraktningen.

Konsekvenser for biologisk mangfold

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Skåbyggja kraftverk vil ha negative konsekvenser for biologisk mangfold. Skåbudalen er en del av Vinstradalens bekkekløftsystem som er verdisatt som nasjonalt viktig. Bekkekløften er den eneste kjente bekkekløftlokaliteten i Vinstradalen som nå ikke er fraført vann til produksjon av vannkraft. NVE vurderer det til at tiltaket vil være i konflikt med Naturmangfoldloven § 4, 5 og 10.

Naturmangfoldlovens formål er at «*naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.*» Paragraf 4 og 5 omhandler ivaretagelse av naturtyper, økosystemer og arter, mens paragraf 10 omhandler påvirkning av økosystem vurdert ut fra samlet belastning.

Utbygger la i forkant av sluttbefaring fram en utredning fra Sweco der konsekvensene for bekkekløftmiljøet vurderes. Utredningen viser til at rødlisteartene (met ett unntak) som er registrert i Skåbyggja også er funnet i Vinstra elv der en betydelig del av vannet fraføres til Nedre Vinstra kraftverk, og at andre faktorer i vassdraget virker å være minst like viktige som vannføringen i vassdraget.

Utredningen nevner også at Ommundsåa bidrar med betydelig vannføring som fosser ned i Skåbudalen og sørger for fossesprøyt. Ved sluttbefaring var det flom og følgelig svært stor vannføring her, men det bør nevnes at elva har solid vannføring også i perioder med lavere vannføring. (Forsidebildet viser vannføringen 4/5-2013 da vannføringen var på ca. 40 % av gjennomsnittet, basert på ref.stasjon vm Rudi.)

Denne utredningen er nevnt i bakgrunn for vedtak, men vi kan ikke se at den er hensyntatt i vurderingen. Dette er en klar svakhet ved begrunnelsen, da dette oppfattes som avgjørende for vedtaket. Dersom NVE er uenig i Swecos utredning, mener vi dette burde vært nevnt. Ellers burde dette vært vektlagt i vurderingen.

Det at prosjektet berører en bekkekløft vil dermed ikke automatisk medføre en konflikt med loven. Vi mener det ikke er påvist at prosjektet vil ha negative konsekvenser for bekkekløftmiljøet. Vi mener det er svært uheldig hvis avslag på konsesjon gis dersom et prosjekt kun er i berøring med en bekkekløft, uten at det påvises at tiltaket faktisk vil ha negative konsekvenser.

Kulturminner

Oppland fylkeskommune krever at det gjennomføres mer omfattende kulturminneundersøkelser før en eventuell konsesjon gis.

NVE oppgir i bakgrunn for vedtak, under Kulturminner, at «*i dette tilfellet vurdert at det er riktig å vente med undersøkelser etter kulturminneloven § 9 til etter det er fattet konsesjonsvedtak etter vannressursloven.*»

I oppsummeringen er det derimot vurdert at utbyggingen «sannsynligvis vil være i konflikt med automatisk fredete kulturminner.»

Dersom sistnevnte er lagt til grunn for konsesjonsavslaget vil vi påpeke at det i konsesjonsvedtaket for eksempelvis Vengåa i Rauma kommune er satt som konsesjonsvilkår at kulturminneundersøkelser gjennomføres i god tid før anleggsstart. Vi er av den oppfatning at tilleggsundersøkelsene for Skåbyggjas del utgjør en betydelig kostnad, som vi mener det ikke uten videre er rimelig å pålegge et prosjekt uten konsesjon.

Dersom et grundig utarbeidet vedtak i OED likevel er avhengig av slik undersøkelse, er utbygger villig til å gjennomføre dette umiddelbart etter at snøen er borte, og forholdene ligger til rette for gjennomføring. Hvis OED mener slik undersøkelse er nødvendig for et forsvarlig vedtak ber vi om beskjed om dette, og utbygger er da villig til å igangsette undersøkelser i samarbeid med Fylkeskommunens kulturminneavdeling.

Fordeler av tiltaket

Fordelene av tiltaket er nevnt i begrunnelsen for vedtak, men synes ikke å være vektlagt i særlig grad. Vi minner om at prosjektet vil utgjøre en betydelig og langsiktig inntjeningsmulighet for grunneiere og søker. Det vil også skapes en betydelig aktivitet i anleggsperioden med relativt store oppdrag for lokale bedrifter. Når en ser på hvor liten plass dette er viet i Bakgrunn for vedtak sammenlignet med øvrig konsekvensvurdering, kan en få inntrykk av at dette er vurdert som mindre viktig.

Konklusjon

Clemens Elvekraft mener at viktig kunnskap ikke er hensyntatt i konsesjonsvedtaket og at avveining av fordeler og ulemper dermed er gjort på mangelfullt grunnlag. Vi påklager derfor vedtaket.